

Sinds 1832 is maaien vakwerk

Robert Ransomes bouwde 's werelds eerste kooimaaiër in 1832. Vanaf die tijd is Ransomes het synoniem voor maai-kwaliteit en innovatie op het gebied van kooimaaiërs.

Onze range kooimaaiërs loopt van de vermaarde **Mastiff** handmaaiër, de standaard in 's werelds mooiste voetbalstadions, tot zevendelige machines voor montage aan tractoren.

Met de nieuwe **Commander 3520 Massive** leveren wij onze uiterst stabiele maaiunits nu ook in 90 cm brede uitvoering. Het resultaat: Een 410 cm brede machine met een optimale balans tussen productiviteit en kwaliteit.

Bent u ook van mening dat maaien vakwerk is?

Neem contact op met uw Ransomes dealer en daag ons uit voor een demonstratie.

RANSOMES

De Pols Groep met haar hoofdvestiging in Zuidland en dochteronderneming in de Meern en een exclusieve dealer-organisatie biedt u een compleet pakket machines voor recycling, het onderhoud van openbaar groen en golfbanen.

Zuidland 0181 - 458845

De Meern 030 - 6664822

E-mail info@pols.nl

www.pols.nl

Field-of-honor-management

Douglas Meney: verantwoordelijk voor onderhoud Commonwealth oorlogskerkhoven

Veel Nederlandse sportveldbeheerders hebben enige ervaring met het onderhoud van kerkhoven, maar niemand heeft de kennis en expertise van Douglas Meney uit Schotland. Meney is al 17 jaar in dienst van de Commonwealth War Graves Commission en daarbinnen verantwoordelijk voor de zes Nederlandse kerkhoven waar soldaten uit de Commonwealth begraven liggen. Internationaal gaat het om duizenden kerkhoven en 1,7 miljoen soldaten die in beide wereldoorlogen zijn omgekomen.

Auteur: Hein van Iersel

Strakke architectuur

Van de 1,7 miljoen soldaten zijn er ongeveer 935.000 geïdentificeerd en onder hun eigen zerk begraven. Van de overige zijn er 212.000 niet geïdentificeerd, maar wel begraven, daarnaast worden er nog 760.000 gevallen herdacht via inscripties op gedachtenismuren. Veel mensen denken dat er alleen kerkhoven worden onderhouden in Frankrijk, België en Nederland. Maar dat klopt niet, beide oorlogen waren wereldoorlogen. De kerkhoven zijn daarom overal te vinden, in alle mogelijke landen en onder alle mogelijke klimaten.

De vormgeving van de kerkhoven is even eenvoudig als effectief. Tussen de zerken is nergens bestrating te vinden en alle zerken zijn identiek in vorm en materiaalkeuze. Wel is er de nodige variatie in bloeiende planten en bomen. De architecten van de Commonwealth kerkhoven

Allett

Een van de meest gebruikte werktuigen in Groesbeek: de kantensnijder. Iedere zerk staat in een bloemenperk. Deze perken worden een aantal keren per jaar strakgesneden. Omdat de perken daardoor steeds groter worden moet na verloop van een aantal jaren een nieuwe strook gras in het perk geplaatst worden. Dit heet filling-in.

Compost wordt omgewerkt met deze compostzeef

hebben gekozen voor een vormgeving die rust uitstraalt. Daar zijn ze heel goed in geslaagd. Mede daardoor zijn de kerkhoven van de Commonwealth uitgegroeid tot een toeristische trekpleister van jewelste. Op sommige kerkhoven van de Commonwealth War Graves Commission

komen jaarlijks meer dan 300.000 mensen. De topser in Nederland is Oosterbeek met iets minder dan 200.000 bezoekers. Al het onderhoud van de War Graves Commission wordt uitgevoerd door eigen medewerkers. Wereldwijd zijn dat 900 medewerkers die een jaarlijks

budget van 35 miljoen Engelse ponden te verspijkeren hebben. De staf in Nederland bestaat uit twaalf medewerkers onder leiding van Douglas Meney. Deze Schot zit bijna zijn gehele werkzame leven op een kerkhof. Hij heeft in Schotland een driejarige opleiding gevolgd tot Qualified Gardener aan het college van Auchincruive in Ayr. Daarvoor heeft hij een aantal jaren gewerkt als leerling in de tuinen van een zorginstelling. Na zijn diplomering is Meney direct in dienst getreden van de Commonwealth War Graves Commission. Inmiddels werkt hij al 17 jaar op het continent, in drie verschillende landen: België, Nederland en Frankrijk. In Nederland is hij nu voor een tweede periode werkzaam. Met ingang van afgelopen zomer is hij opnieuw naar Nederland gekomen. Nu als head-gardener van de kerkhoven in Oosterbeek, Holten, Groesbeek, Nijmegen, Milsbeek en Mook.

Groesbeek

De hoofdvestiging van deze zes kerkhoven is Groesbeek. Dat houdt onder meer in dat de machines, die op alle kerkhoven worden ingezet, gesteld worden in Groesbeek. Ook wordt er bijvoorbeeld al het bladafval van alle kerkhoven gecomposteerd. In totaal heeft Meney een staf van elf fulltime medewerkers verdeeld over de kerkhoven. Twee man in Holten, twee in Nijmegen, twee in Oosterbeek, drie man (exclusief Meney) in Groesbeek en tenslotte nog één medewerker, die zorg draagt voor Mook en Milsbeek.

Outsourcen

De War Graves Commission heeft een bijna on-Nederlands rechtlijnige opvatting als het gaat over het uitbesteden van werk. Dat gebeurt in principe nooit. Als er in Holten een compact tractor nodig is, wordt deze anderhalf uur op de vrachtwagen gezet in plaats van het inhuren van een lokale aannemer. Deze mentaliteit van strikt alles zelf doen is overigens niet altijd zo geweest. Een aantal jaar geleden heeft het management wel gezocht naar de mogelijkheden van uitbesteden. Daar is toen niet voor gekozen. Douglas Meney is daar op zich blij mee. Hij is bang dat uitbesteden onder meer betekent dat er voor alle onderdelen van de baan een aparte aannemer ingehuurd zou moeten worden. Volgens Meney kan dit nooit tot een hogere kwaliteit leiden of een lagere prijs tot gevolg hebben. Meney stelt verder prijs op de flexibiliteit die hij nu heeft. Meney: "Ik kan nu het werk

Pas ingezaaid middenterrein

naar eigen goeddunken inplannen. Als het regent hoef ik niet te maaien. Een aannemer zal moeten maaien of de condities goed zijn of niet. You basically get what you pay for, ofwel: alle waar naar zijn geld."

Fescue/bent

Engeland is een land waar de gazoncultuur op een zeldzaam hoog niveau staat. Dat blijkt ook uit de aanpak van Douglas Meney. Voor de gazons wordt een mengsel van roodzwenk en gewoon struis gebruikt, ofwel fescue and browntop bent. In het algemeen wordt verder gezocht naar grassen, die weinig onderhoud, mest en water nodig hebben en jaarrond toch een mooi beeld geven. Daarom is op een aantal kerkhoven geëxperimenteerd met een mengsel met een hoog aandeel fakkelfras. Dit fakkelfras (ofwel *Koeleria macrantha*) groeit jaarlijks misschien 20 centimeter ten opzichte van de 60 centimeter groei van Engels raaigras. Het nadeel is dat fakkelfras niet op iedere grond gedijt. De soort komt van nature voor op droge kalkhoudende gronden. Op een rijke grond en bij een ruime stikstofbemesting zal het snel verdrongen worden door Engels raaigras.

De gazons op het Groesbeekse kerkhof worden jaarlijks één keer bemest met een Scotts meststof, Sierrablen 23+5+11. Ondanks de relatieve lage stikstofgift van ongeveer 30 kilo pure stikstof per hectare ontwikkelt zich toch een

forse viltlaag. Mede daarom worden de gazons regelmatig opnieuw ingezaaid. Dat gebeurt op twee manieren. Of de oude laag wordt met Roundup kapot gespoten en met een rotorkopeg door de toplaag gewerkt. De tweede methode is het strippen van de oude laag met een zoden-

snijder, waarna deze opnieuw wordt ingezaaid. Iets waar Meney altijd rekening mee moet houden, is de hoogte van de zerken. In de richtlijnen is exact vastgelegd hoe hoog deze moeten zijn. Meney kan daarom niet onbepaald grond aan- of afvoeren. Naast het gebruik van kunstmest worden de gazons ieder jaar ook gedresst met de compost die zelf wordt gemaakt.

Maaien

Douglas Meney verraadt zijn Britse roots niet als hij het heeft over maaien. Kooimaaiers hebben duidelijk zijn voorkeur en dan het liefst een loopmaaier met opvang. In Groesbeek heeft hij de beschikking over een echte traditionele Alett sportveldenmaaier met een maai breedte van 90 centimeter. Hoewel dit duidelijk de machine is waar zijn hart naar uitgaat, wordt deze niet veel gebruikt. Het kerkhof is met bijna drie hectare te groot voor deze machine. Meestal wordt er gemaaid met een driedelige John Deere kooi-maaier zonder opvang of een Walker zero-urn cirkelmaaier met vangbak. Na iedere drie maai-beurten met de kooi-maaier wordt één keer met de cirkelmaaier gemaaid. Andere werkzaamheden die Meney standaard uitvoert aan zijn gazons zijn verticuteren. Dit laatste gebeurt met een Amazone opvangwagen.

